

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/111/2017
Identifikačné číslo spisu:	7013897815
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:7013897815.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne W. S., bytom G. - S. XXX, zastúpenej JUDr. Tiborom Sásfaiom, advokátom so sídlom Ďurkovská 45, 044 19 Ruskov, proti žalovaným 1/ INTERPORT TRANS, s.r.o., so sídlom Areál prekladisko Haniska, 040 66 Košice, IČO: 36 391 182 a 2/ BB - TRADE, s.r.o., so sídlom Areál prekladisko Haniska, 040 66 Košice, IČO: 31 725 376, obom zastúpeným JUDr. Michalom Hvozdom, advokátom so sídlom Tyršovo nábrežie, 040 01 Košice, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 14 C 270/2000, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 19. októbra 2016 sp. zn. 1 Co 311/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Košice - okolie (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 14C/270/2000-232 z 30. januára 2008 určil, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou sporných nehnuteľností. Uviedol, že aj keď nepreskúmal a ani nemohol preskúmať vecnú správnosť a zákonnosť vyvlastňovacieho rozhodnutia, pri zisťovaní jeho účinnosti zistil, že nie je dôkaz, že takéto vyvlastňovacie rozhodnutie vôbec bolo doručené matke žalobkyne, a už vôbec nie do vlastných rúk alebo iným zákonným spôsobom, k účinnému vyvlastneniu teda nedošlo. Súd prvej inštancie skúmal aj kúpnu zmluvu z 11. apríla 1975, kedy sa vyžadovala písomná forma. Z tejto zmluvy, ani zo žiadnych iných dôkazov podľa neho nevyplýva, či na strane kupujúceho uzavrel zmluvu subjekt spôsobilý takúto zmluvu uzavrieť. Nie je podľa neho zákonná podmienka spôsobilosti právneho subjektu na strane kupujúceho uzavrieť kúpnu zmluvu na kúpu nehnuteľnosti, takáto zmluva je podľa § 38 ods. 1, § 40 ods. 1 a § 46 OZ platného a účinného v roku 1975 neplatná, pretože zmluvu neuzavrel na to oprávnený subjekt. Ani takáto zmluva nemohla mať za následok prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, pričom išlo o absolútnu neplatnosť. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa preukázala naliehavý právny záujem, z dôvodu, že nie je zapísaná ako vlastníčka predmetných sporných nehnuteľností, hoci vlastnícke právo k nim nadobudla dedením. Nestotožnil sa s námietkami žalovaných 1/ a 2/, že k nadobudnutiu vlastníckeho práva malo dôjsť

vydržaním, nakoľko chýbala dobromyseľnosť pri vstupe do držby na základe neúčinného vyvlastňovacieho rozhodnutia a absolútne neplatnej kúpnej zmluvy, štát (v správe štátneho - národného podniku) nebol spôsobilým subjektom na dobromyseľnú držbu s účinkami vydržania vlastníckeho práva a poľnohospodárska pôda (roľa) nebola spôsobilým predmetom vydržania vlastníckeho práva podľa § 135a ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v znení novely č. 131/1982 Z.z.

Na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 19. októbra 2016 sp. zn. 1 Co 311/2013 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP. Odvolací súd rozhodol druhým rozsudkom po tom, čo Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) uznesením sp. zn. 1 Cdo 114/2010 zrušil jeho prvý rozsudok, ktorým odvolací súd žalobu zamietol. V intenciách zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu doplnil dokazovanie, na základe ktorého vyvodil záver, že označené vyvlastňovacie rozhodnutie nebolo doručované vyvlastňovacím orgánom, bývalým ONV Košice - vidiek priamo účastníkom vyvlastňovacieho konania, ale toto im malo byť doručované prostredníctvom dožiadaného bývalého MNV Veľká Ida. Z uvedených dátumov je podľa odvolacieho súdu zrejmé, že toto rozhodnutie nemohlo nadobudnúť právoplatnosť 20. februára 1973 (tak, ako bolo vyznačené), pokiaľ bola táto požiadavka doručená bývalému MNV 14. februára 1973 a na realizáciu bolo odoslané 19. februára 1973. Podľa odvolacieho súdu je teda zjavné, že právoplatnosť rozhodnutia bola vyznačená bez ohľadu na doručenie účastníkom vyvlastňovacieho konania, preto takéto neprávoplatné rozhodnutie ani nemohlo vyvolať ním predpokladané účinky, a to prechod vlastníckeho práva na štát. Za správny považuje odvolací súd aj záver súdu prvej inštancie o neplatnosti kúpnej zmluvy z 11. apríla 1975, a to v dôsledku nedostatku predpísanej písomnej formy. Táto skutočnosť má podľa neho za následok absolútnu neplatnosť takejto zmluvy. Konštatoval, že pokiaľ uvedenú zmluvu za Mototechnu n.p. mal uzavrieť závod Prešov, tento nemal právnu subjektivitu a nemohol vo vlastnom mene nadobúdať práva a záväzky. Odvolací súd má za to, že na základe neúčinného vyvlastňovacieho rozhodnutia, ako aj na základe neplatnej kúpnej zmluvy nemohlo dôjsť k prechodu vlastníctva na socialistickú organizáciu, v prospech ktorej bola nehnuteľnosť vyvlastňovaná, resp. kupovaná ani vydržaním, takýto nadobúdateľ nebol dobromyseľný. Uviedol, že pokiaľ štátny orgán pochybil postupom v rozpore s právnymi predpismi (t.j. postupoval protiprávne) umožnil, aby sa štát stal detentorom vecí, nie je možné uvažovať o zásade, že v pochybnostiach sa má za to, že držba je oprávnená (§ 130 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka). Z týchto dôvodov nemožno podľa odvolacieho súdu ani vyvodiť, že vstupom do takejto držby mohlo dôjsť k naplneniu základnej podmienky, ktorú inštitút vydržania ako originálneho nadobudnutia vlastníckeho práva vyžaduje, a tým je dobromyseľnosť držby.

Žalovaní 1/ a 2/ podali voči rozsudku odvolacieho súdu dovolanie z dôvodu, že súdy im nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP a napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa súdy nižších inštancií odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP). Argumentujú, že absentuje naliehavý právny záujem žalobkyne na určení vlastníckeho práva, nakoľko nepodala žalobu viac ako osem rokov. Posúdenie naliehavého právneho záujmu, ako aj otázky vydržania odvolacím súdom, považujú za nesprávne. Tvrdia, že odvolací súd nerešpektoval záväzný názor najvyššieho súdu v zrušujúcom rozhodnutí a posúdenie dobromyseľnosti je v rozpore s ustálenou súdnou praxou. Ďalšie argumenty žalovaných 1/ a 2/ sa týkajú hodnotenia nesprávnych skutkových záverov odvolacieho súdu. Poukazujú tiež na to, že sa odvolací súd nevysporiadal s ich námietkou o spôsobilosti/nespôsobilosti poľnohospodárskej pôdy byť spôsobilým predmetom vydržania. Právne posúdenie odvolacieho súdu, že všeobecný súd je oprávnený preskúmať mimo rámca správneho súdnictva správne akty - vyvlastňovacie rozhodnutie, resp. registráciu kúpnej zmluvy Štátnym notárstvom, považujú za nesprávne a v tomto právnom posúdení vidia odklon od ustálenej rozhodovacej činnosti. Namietajú aj nesprávne právne posúdenie odvolacieho súdu nemožnosti prevodu vlastníckeho práva na žalovanú 1/ a pasívnej legitimácie žalovanej 1/. Žiadali napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmeniť tak, že žalobu zamietne a zároveň žiadali o odklad právoplatnosti a vykonateľnosti napadnutého rozsudku.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie ako nedôvodné odmietnuť.

Najvyšší súd nezistil splnenie predpokladov pre odloženie právoplatnosti a vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

Najvyšší súd následne po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) oprávnená osoba zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

V danom prípade bolo dovolanie podané za účinnosti nového civilného procesného kódexu. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj naďalej nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014).

V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou

dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákona zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP) alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolať vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Žalovaní 1/ a 2/ namietali dokazovanie a nedostatočne zistený skutkový stav súdmi nižších inšancií, ako aj odôvodnenie a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, z čoho možno vyvodiť, že namietali porušenie práva na spravodlivý súdny proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či sp. zn. 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, 5 Cdo 57/2019) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolať sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

V súvislosti s námietkou žalovaných 1/ a 2/ o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu je potrebné poukázať na to, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne

odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí vysporiadal so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie a s jeho skutkovými i právnymi závermi. Z uvedeného je teda celkom zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) náležitosti v zmysle § 393 CSP. Pokiaľ žalovaní 1/ a 2/ tvrdia, že ich námietka o spôsobilosti, resp. nespôsobilosti poľnohospodárskej pôdy byť spôsobilým predmetom vydržania ostala odvolacím súdom nepovšimnutá, dovolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie sa touto okolnosťou zaoberal na č.l. 6 rozsudku. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Takisto samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi (I. ÚS 50/04), ani právo, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť uskutočňovať procesné oprávnenia niektorou zo strán civilného sporového konania.

Najvyšší súd dodáva, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo podľa predchádzajúcej právnej úpravy nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaní 1/ a 2/ neopodstatnene namietajú, že im odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť ich dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

Žalovaní 1/ a 2/ prípustnosť podaného dovolania vyvodzujú aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

Pre procesnú situáciu, v ktorej § 421 ods. 1 písm. a/ CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do tohto pojmu predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Jeho súčasťou je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili.

Správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritornému prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

Z obsahu dovolania žalovaných 1/ a 2/ odôvodneného § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je zrejmé, že žalovaní 1/ a 2/ v cit. rozhodnutiach, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť, uvádzajú všeobecné dôvody vydržania, ako psychický stav a vnútorné presvedčenie dobromyseľnosti držby, subjektívny pocit držiteľa. Nepoukazujú ani na jeden prípad posudzovania dobromyseľnosti, ktorý by zakladal neúčinné vyvlastňovacie rozhodnutia štátneho orgánu a nadobúdateľom vlastníctva by bol štát. K jednotlivým rozhodnutiam Najvyššieho súdu Českej republiky, ktoré žalovaní 1/ a 2/ citujú, dovolací súd vzhľadom na už vyššie uvedené uvádza, že tieto rozhodnutia nie sú ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu.

Pokiaľ namietajú nesprávne právne posúdenie odvolacieho súdu v tom, že všeobecný súd je oprávnený preskúmať mimo rámca správneho súdnictva správne akty - vyvlastňovacie rozhodnutie, resp. registráciu kúpnej zmluvy Štátnym notárstvom, pričom vidia odklon od rozhodnutí sp. zn. 2 Cdo 24/2007, 2 MCdo 10/2013, dovolací súd uvádza, že v cit. rozhodnutiach ide o inú situáciu. Navyše súd prvej inštancie a odvolací súd nepreskúmavali obsahovú vecnú správnosť a zákonnosť vyvlastňovacieho rozhodnutia, ale len, či ide o právoplatné a účinné rozhodnutie, čo je v súlade so súdnou praxou, vid' sp. zn. 4 Cdo 123/2003, uverejnená pod SP XVI/2007: „okrem povinnosti skúmať, či predpokladaný správny akt vôbec je správnym aktom (či nie je paaktom) a či ide o akt vydaný v medziach právomoci príslušného orgánu, sú súdy rovnako povinné zaoberať sa tým, či správny akt nadobudol právoplatnosť a či je vykonateľný,“ R 220/1950 Zbierky rozhodnutí československých súdov.

Napokon k namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu odvolacieho súdu ohľadom pasívnej legitimácie žalovanej 1/, ako aj k absencii naliehavého právneho záujmu žalobkyne na určení vlastníckeho práva, dovolací súd uvádza, že žalovaní 1/ a 2/ neuviedli rozhodnutie, od ktorého sa mal odvolací súd odchýliť. Zároveň pokiaľ namietajú, že nesprávne právne posúdenie môže rovnako vyvstať aj v súvislosti so skutkovými zisteniami, so spôsobom, akým k nim odvolací súd dospel, najvyšší súd poukazuje na bod 29 tohto uznesenia, najmä na to, že aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku).

Samotné polemizovanie dovolateľov s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017).

Dovolací súd dodáva, že žalovaní 1/ a 2/ neformulovali právnú otázku, od ktorej riešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a od ktorej sa odvolací súd odklonil. Odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie na základe iných skutočností a to, že k účinnému vyvlastneniu nedošlo, nebola splnená zákonná podmienka spôsobilosti právneho subjektu na strane kupujúceho uzavrieť kúpnu zmluvu na kúpu nehnuteľností, takáto zmluva bola absolútne neplatná, pretože zmluvu neuzavrel na to oprávnený subjekt a nemohla mať za následok prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaných 1/ a 2/ v časti, v ktorej namietali vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietali nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.